

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa A. K.

przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej

w L.

o zadośćuczynienie, odszkodowanie, rentę i ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 maja 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 7 grudnia 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda A. K. kwotę 7500 (siedem tysięcy pięćset) zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia przypadającego po upływie tygodnia od doręczenia niniejszego postanowienia pozwanemu

3) odrzuca wniosek E. i A. K. o zasądzenie kosztów procesu na ich rzecz.

UZASADNIENIE

Pozwany Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w L. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 grudnia 2020 r. Wyrokiem tym, na skutek apelacji pozwanego, został zmieniony wyrok Sądu Okręgowego w L. z dnia 3 marca 2020 r. w pkt II w ten sposób, że zasądzoną na rzecz powoda A. K. tytułem skapitalizowanej renty kwotę 346 825,33 zł obniżono do kwoty 336 344,60 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 4 marca 2020 r. do dnia zapłaty, a comiesięczną rentę zmniejszono z kwoty 14 326,27 zł do kwoty 14 110,43 zł. W pozostałym zakresie apelacja pozwanego została oddalona.

Wyrokiem z 3 marca 2020 r. Sąd Okręgowy w L. zasądził od pozwanego na rzecz powoda – poza rentą – także kwotę 1 500 000 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi, a następnie z ustawowymi za opóźnienie od 6 listopada 2013 r. do dnia zapłaty; ustalił również odpowiedzialność pozwanego za dalsze następstwa zdarzenia z 8 lutego 2012 r. W pozostałej części oddalił powództwo.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że pozwany na podstawie art. 430 k.c. ponosi odpowiedzialność za nieprawidłowość postępowania swojego personelu medycznego, który podczas udzielania matce powoda pomocy medycznej w trakcie akcji porodowej dopuścił się nieprawidłowości, skutkiem których był doznany przez małoletniego powoda poważny i nieodwracalny rozstrój zdrowia. Nieprawidłowości obejmowały niepełną ocenę stanu ciężarnej i płodu przy przyjęciu do szpitala. Prawidłowe przeprowadzenie czynności diagnostycznych doprowadziłoby do podjęcia decyzję o wcześniejszym zakończeniu ciąży metodą operacyjną i pomniejszyło zakres negatywnych skutków u zdrowotnych u powoda. Zastosowana metoda osłuchiwania nie była metodą właściwą.

Sąd I instancji rozważył także inne możliwe przyczyny urodzenia się powoda w ciężkim stanie, takie jak np. infekcja dróg moczowych przebyta przez jego matkę, co do której biegli w opinii nie mogli się wypowiedzieć wobec nieprzeprowadzenia badań w tym kierunku przez pozwanego po porodzie. Sąd uznał jednak, że stan noworodka wskazywał na cechy niedotlenienia, wobec czego wcześniejsze zakończenie porodu co najmniej zmniejszyłoby uszczerbek na zdrowiu powoda.

Sąd drugiej instancji podzielił to stanowisko. Zmiana w wysokości renty była wynikiem uwzględnienia bezpłatnych świadczeń opiekuńczych, jakie powód uzyskał w okresie pobytu w szpitalu, a także zasiłku pielęgnacyjnego, nie wziętych pod uwagę przez Sąd pierwszej instancji.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 430 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 362 k.c. Podniósł też zarzuty naruszenia przepisów postępowania cywilnego, a konkretnie art. 286 k.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 232 zdanie drugie k.p.c. w związku z art. 278 § 1 i art. 286 k.p.c. w związku z art. 378 § 1, art. 382 i art. 391 § 1 k.p.c.

We wnioskach domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku w części oddalającej apelację i jego zmiany przez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwanego powód A. K. oraz jego rodzice E. i A. K. wnieśli o odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm prawem przepisanych oraz opłat skarbowych od pełnomocnictw, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z powodów odsetek od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Osiągnięciu założonego celu służy instytucja tzw. przysądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy

w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnił wniosek o rozpoznanie jego skargi przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c., to znaczy potrzebą wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie oraz budzących poważne wątpliwości oraz oczywistą zasadnością wniesionej skargi.

Jako przepisy wymagające wykładni wskazał art. 430 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 362 k.c.

Oczywistą zasadność skargi łączył z zarzucanym naruszeniem przez Sąd Apelacyjny w (...) przepisów art. 286 k.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. polegającym na zastąpieniu wniosków zawartych w opiniach biegłych własną oceną, oraz art. 232 zdanie drugie k.p.c. w związku z art. 278 § 1 i art. 286 k.p.c. w związku z art. 378 § 1, art. 382, art. 391 § 1 k.p.c. w wyniku niedopuszczenia dowodu z uzupełniającej opinii biegłych lub dowodu z opinii innych biegłych w celu usunięcia ewentualnych wątpliwości w kwestiach wymagających wiadomości specjalnych.

Powołanie się na poważne wątpliwości interpretacyjne jako przyczynę kasacyjną (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wskazania przepisu prawa, który - w ocenie skarżącego - wywołuje wątpliwości, a także wykazania, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, a także, że ich wyjaśnienie ma decydujące znaczenie przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej. Niezbędne jest wyjaśnienie na czym polegają dostrzeżone wątpliwości i przedstawienie rozbieżnych wariantów interpretacyjnych, z odwołaniem się do dotychczasowych poglądów orzecznictwa i dostępnego piśmiennictwa. Niezbędne jest również przedstawienie argumentów, które przemawiają za przyjęciem interpretacji popieranej przez skarżącego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, LEX nr 2497706).

Skarżący nie wskazał przykładowych orzeczeń, na tle których miałyby występować rozbieżności w wykładni art. 430 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 362 k.c. Nie sprecyzował też w czym upatruje potrzebę ich wykładni i w jakim aspekcie budzą wątpliwości. Przepisy te są bardzo często stosowaną podstawą prawną,

obowiązują od wielu lat, sądy wydały na ich tle tysiące orzeczeń, zostały opracowane w piśmiennictwie. Twierdzenie o potrzebie wykładni w takim wypadku musi wskazywać niedostrzeżony dotąd problem dotyczący ich rozumienia i jego szczegółową analizę. Sposób przedstawienia problemu przez skarżącego nie przekonuje, że niezbędne jest ponowienie analizy wskazanych przepisów, wskazuje raczej, że pozwany nie godzi się ze sposobem ich zastosowania w odniesieniu do roszczeń powoda. Pozwany wskazał bowiem, iż w jego ocenie „problematyka istoty związku przyczynowego, którego dotyczy art. 361 k.c., a także regulującego kwestie przyczynienia się art. 362 k.c., stanowiła wielokrotnie przedmiot analizy w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W szczególności potrzeba wyjaśnienia istnieje w odniesieniu do sytuacji istnienia współprzyczyn wyrządzenia szkody oraz możliwości ich wartościowania z punktu widzenia adekwatnego związku przyczynowego.

Problematyka znaczenia współprzyczyn wyrządzenia szkody zależy od konkretnych okoliczności stanu faktycznego sprawy. W niniejszej sprawie z ustaleń faktycznych Sądu Apelacyjnego, którymi Sąd Najwyższy jest związany, nie wynika, żeby szkoda powodów wystąpiła lub się zwiększyła ze względu na współprzyczynę, o której mówi pozwany, czyli inne okoliczności niż zachowanie personelu medycznego pozwanego szpitala. Rozważane były hipotetycznie możliwości wpływu zakażenia płodu wirusem HSV, czy skutki infekcji dróg moczowych u matki powoda, których wpływ na stan zdrowia powoda nie został potwierdzony.

Pozwany powołuje się również na oczywistą zasadność swojej skargi kasacyjnej. Ta przesłanka zachodzi tylko wtedy, kiedy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi kasacyjnej jednoznacznie wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie, a wydane orzeczenie, z powodu zarzucanych naruszeń, jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910).

Wskazywane przez skarżącego okoliczności nie świadczą o oczywistej zasadności jego skargi. Sąd nie zastąpił bowiem własną oceną opinii biegłych powołanych w niniejszej sprawie. Opinie biegłych, podobnie jak reszta materiału

dowodowego, podlegają ocenie sądów rozpoznających sprawę, zgodnie z zasadą swobodnego uznania sędziowskiego. Sądy mają zatem prawo ocenić, czy zebrane w toku sprawy opinie biegłych wystarczająco wyjaśniają wymagające wiadomości specjalnych kwestie istotne przy rozstrzygnięciu sprawy, czy też konieczne jest zasięgnięcie opinii innych biegłych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2021 r., I USK 60/21). Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii dalszych biegłych, gdy zachodzi taka potrzeba, w szczególności, gdy przeprowadzona już opinia zawiera istotne luki, jest nieprzekonująca, niekompletna, pomija lub wadliwie przedstawia istotne okoliczności, jest niejasna, nienależycie uzasadniona czy nieweryfikowalna (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013 r., I CSK 20/13). W ramach niniejszej sprawy Sąd obu instancji orzekły w oparciu o przeprowadzone opinie biegłych różnych specjalności wskazując, iż były one kompletne, rzetelne i jednoznaczne w zakresie uchybień, jakie popełnił personel medyczny, skutkiem których był rozstrój zdrowia małoletniego. Sąd Apelacyjny nie dopuścił się zatem oczywistych naruszeń prawa zarzucanych mu skardze kasacyjnej.

Podsumowując: wymienione przez skarżącego podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wystąpiły; okoliczności sprawy nie wskazują także, aby zachodziły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 8 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800). Odrzucił jednak wniosek rodziców powoda o zasądzenie kosztów procesu na ich rzecz, nie byli oni bowiem stronami postępowania kasacyjnego.